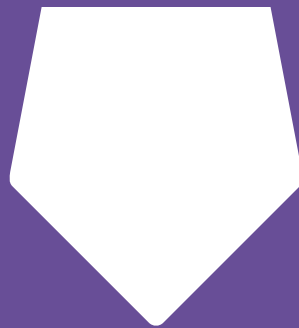

UNGI
ARBEID

FORORD

Denne rapporten tar for seg den nåværende situasjonen til våre medlemmer som nettopp har startet sin karriere i arbeidslivet. Tallene er hentet fra lønnsundersøkelsen til Econa som vi sender ut hvert år, og som blir hyppig brukt av arbeidstakere og arbeidsgivere. Målet med rapporten er å innhente og spre kunnskap om hvordan kandidater med høyere utdanning innen økonomiske og/eller administrative fag sin utvikling er tidlig i karrieren. Rapporten vil gi nåværende og fremtidige studenter et godt innblikk i hvordan starten på karrieren vil utvikle seg lønnsmessig og rettighetsmessig. Rapporten kan også brukes som et forhandlingskort overfor arbeidsgivere.

INNLEDNING

Formålet med rapporten er å tydeliggjøre nytten av en utdanning innen økonomiske og/eller administrative fag. Ved å se på de tre sist uteksaminerte kullene (2008, 2009, 2010) vil vi kunne si noe om våre medlemmers lønnsutvikling, utvikling i stillingstrinn og eventuell bedring i frynsegoder. Det vil kunne gi realistiske forventninger til nåværende og fremtidige studenter til hvordan arbeidslivet vil være, samtidig som det vil bidra til å belyse vilkårene våre unge medlemmer har i arbeidslivet. Dette vil kunne være nyttig for arbeidstakere, samtidig som arbeidsgivere vil kunne bruke det overfor sine ansatte.

Høsten 2011 gjennomførte Econa sin årlige lønnsundersøkelse. Denne sendes ut til alle medlemmer av organisasjonen, med unntak av studenter og personer kategorisert som uten inntektsbringende arbeid (i militærtjeneste, yrkespassive, pensjonister og lignende). Undersøkelsen ble sendt ut til 12 786 medlemmer, og vi mottok hele 7 191 svar. Dette tilsvarer en svarprosent på 56,42.

Undersøkelsen sendes ut i samarbeid med TNS-Gallup, som står for den første bearbeidelsen av tallene. Deretter mottar vi tallene og får muligheten til å gjøre videre analyser. Vi er nøye på å dobbeltsjekke tall, verdier og resultater mot tidligere undersøkelser for å unngå feil og misforståelser.

Undersøkelsen gjennomføres elektronisk.

KJØNNS- FORDELING

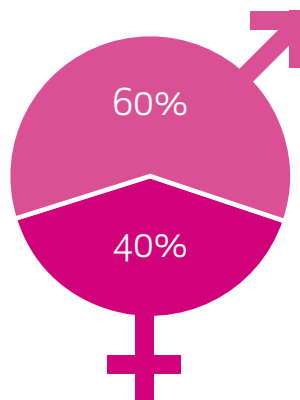
Tabell 1: Kjønnfordeling årskull 2008, 2009 og 2010

Vi ser at kjønnfordelingen i de yngre kullene reflekterer en trend vi har sett de siste årene, nemlig at en større andel kvinner tar høyere utdanning. Lønnsstatistikken vår viser også at i de yngre kullene er lønnsforskjellene mindre, når man sammenlikner årskull, bransje og stillingstrinn. Dette er positivt fordi det viser at lønn i stor grad avhenger av kompetanse og innsats, og mindre av kjønn. Våre yngre medlemmer jobber også i stor grad heltid, en viktig faktor i lønnsfastsettelsen.

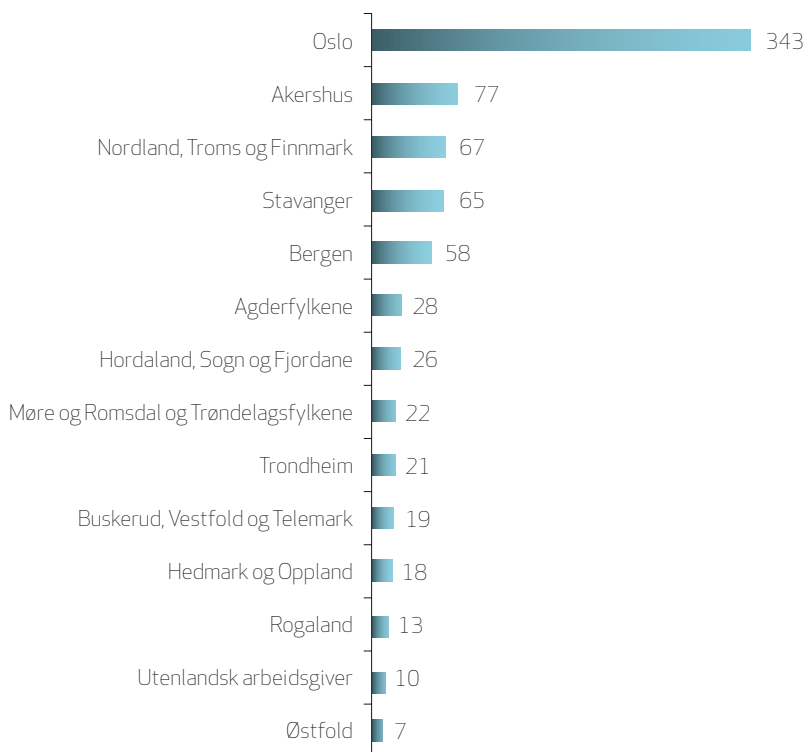

ARBEIDS- STED ETTER REGION/BY

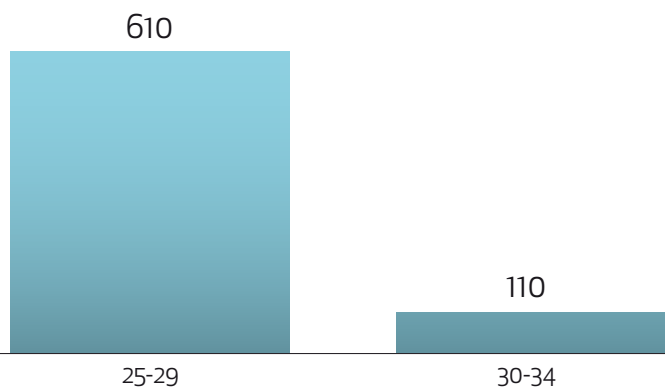
Tallene viser at den klart største andelen av våre unge medlemmer har arbeidssted i Oslo og Akershus. Dette henger sammen med mulighetene for arbeid, kombinert med lokalisering til Handelshøyskolen BI. Bergen, Stavanger og Nordland, Troms og Finnmark er også populære regioner. Dette har sannsynligvis sammenheng med antall studenter ved henholdsvis Norges Handelshøyskole, Universitetet i Stavanger og Universitetet i Nordland som alle er institusjoner hvor du kan ta en mastergrad i økonomi og/eller administrasjon. Det er også sentre med gode arbeidsmarkeder som gjør det attraktivt å bli etter endte studier.

Tabell 2: Arbeidssted fordelt på regioner for årskull 2008, 2009 og 2010

Tabell 3: Aldersfordeling årskull 2008, 2009 og 2010

HOVEDFUNN

2.1 GENERELT OM ARBEIDSMARKEDET

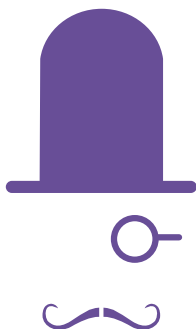
Arbeidsmarkedet opplevde en knekk under finanskrisearene i 2007 til 2008. Dette ga seg utslag i lønnsstatistikken for 2008 hvor vi så at flere hadde en reallønnsnedgang. Den norske økonomien har tatt seg opp, og i statsbudsjettet for 2012 pekes det på at arbeidsmarkedet viser tegn til å stabilisere seg (Finansdepartementet, 2012). Og vi ser spesielt at økningen har vært god for våre unge medlemmer i bank og finansnæringen. I følge SSB gikk lønnen for banktilsatte opp 5,7 prosent fra 1. september 2010 til samme dato i 2011 (Statistisk Sentralbyrå, 2011). Dette stemmer godt overens med tallene vi har for våre medlemmer. Vi ser at at lønnsveksten de siste årene har vært god, men ikke nok med det, vi ser også at en stor overvekt av våre medlemmer trives i jobben og sier at de får brukt mye av det de lærte under utdanning i sitt arbeid. Dette viser at en utdanning innen økonomi og/eller administrasjon ikke bare leder til godt betalte jobber, men at utdannelsen på en god måte speiler de arbeidsoppgavene man vil få senere i livet. I arbeidsmarkedet generelt er det få andre utdannelse som kan vise til det samme.

2.2 LØNNSUTVIKLING

Denne delen vil se på lønnen for de tre kullene i 2008, 2009 og 2010. Tallene er direkte sammenliknbare fordi respondentene i undersøkelsen indikerer årslønnen per 1. september 2010 og september 2011. På denne måten kan vi si noe om den prosentvise årlige veksten for årets respondenter.

Den raske veksten i privat sektor forklares også med at brorparten arbeider innen bank og finans. Dette er en gruppe som opplever gode tider, lønnsmessig. Dette stemmer også godt overens med SSB sine tall (ibid).

DET ETABLERTE 2008-KULLET

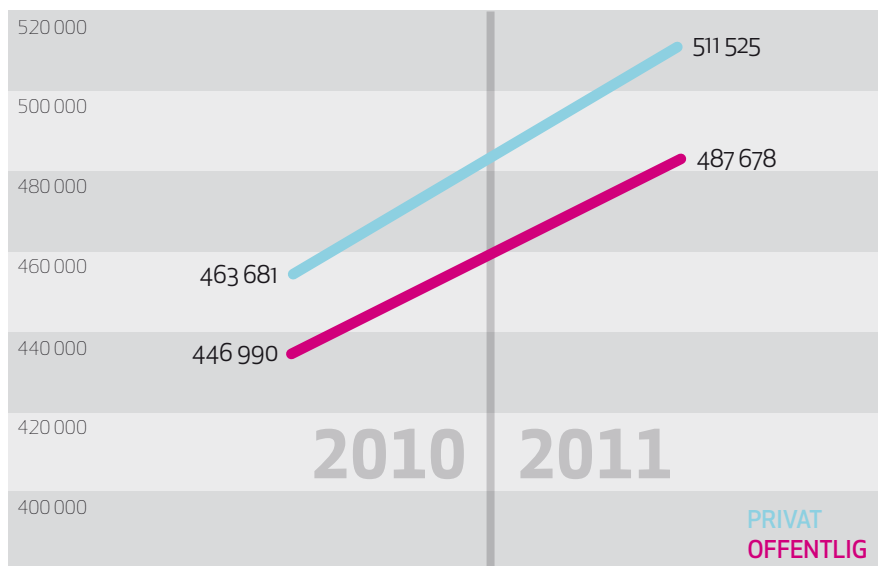
STILLINGS- TRINN 2008

Kandidater som var uteksaminert i 2008 har i noen grad begynt å bevege seg oppover i stillingstrinn, det er 28 % som oppgir at de befinner seg på stillingstrinn to. Dette stillingstrinnet innebærer større faglig ansvar og/eller personalansvar, og bygger opp under våre tidligere tall og påstander om at en utdanning innen økonomiske og/eller administrative fag legger til rette for en rask karrierestigning. Disse tallene er uavhengig av om kandidatene er i offentlig eller privat sektor. Det er likevel en tendens til at privat sektor i større grad enn offentlig lar sine kandidater få mer ansvar tidligere i karrieren.

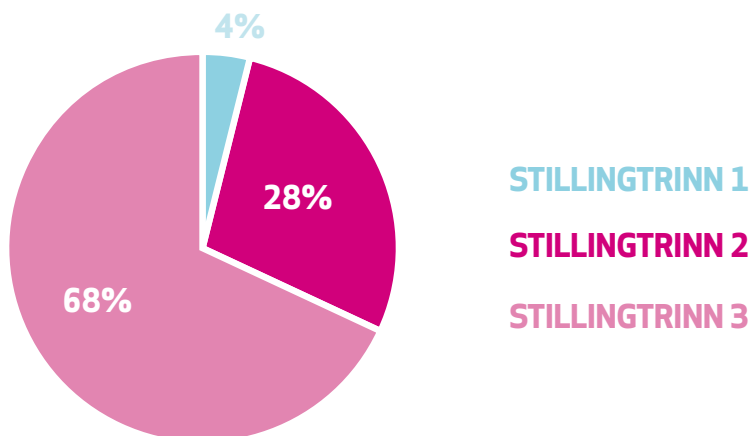
Tabell 4: Gjennomsnittlig årlig grunnlønn i 2010 og 2011 (2008-kullet)

Årlig grunnlønn	2010	2011	Lønnsvekst
Privat	463 681,-	511 525,-	10 %
Offentlig	446 990,-	487 678,-	9,1 %

Tabell 5: Gjennomsnittlig årlig grunnlønn 2010 og 2011 (2008-kullet)

Tabell 6: Stillingstrinn (2008-kullet)

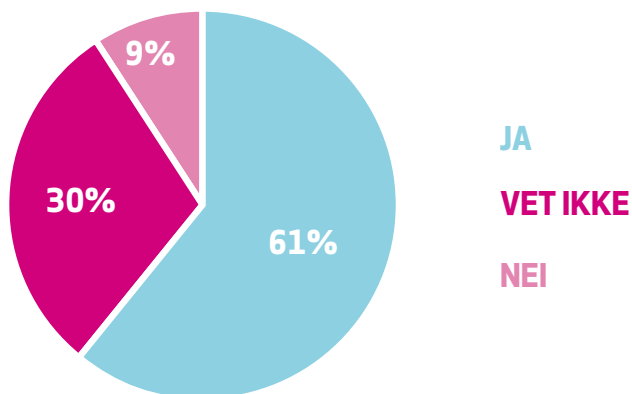

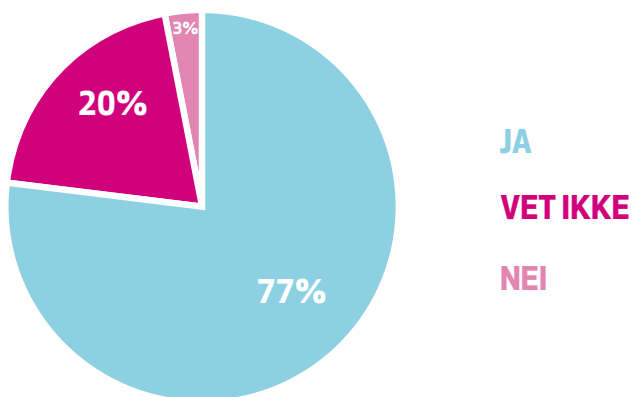
RETTIGHETER

Rettigheter ved langvarig sykdom og i forbindelse med foreldrepermisjon er et element mange unge i arbeid ikke tenker over når de signerer arbeidskontrakten. Er du likevel så uheldig å bli langvarig syk, eller så heldig å bli foreldre og blir borte fra jobb over en periode er det viktig å være klar over at de offentlige støtteordningene kun kompensere for inntektstap opp til folketrygdens grunnbeløp ganger seks, nærmere bestemt 475 296 kroner (NAV, 2011). Tjener du mer enn dette, og arbeidsgiver ikke dekker mellomlegget utgjør det et potensielt økonomisk tap. Tallene viser at gjennomsnittslønnen for kandidatene i både offentlig og privat sektor er over 6G, slik at dette er noe det er viktig å være oppmerksom på. På spørsmål om respondentene hadde full lønn ved sykdom og permisjon viser tallene at overraskende mange ikke vet om dette er tilfelle for dem.

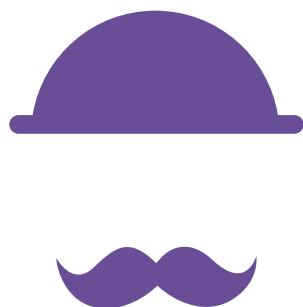
Tabell 7: Betaler arbeidsgiver full lønn under foreldre- og/eller adopsjonspermisjon (2008-kullet)

Tabell 8: Betaler arbeidsgiver full lønn under sykdom (2008-kullet)

Det er henholdsvis 30 prosent og 20 prosent som ikke vet om de har full lønn ved foreldre- og/eller adopsjonspermisjon og ved sykdom i 2008-kullet. Dette er bekymringsverdig. På den positive siden ser vi at hele 61 og 77 prosent vet at de har full lønn i disse tilfellene. Samtidig som vi vil oppfordre våre medlemmer til å forhandle om disse rettighetene er det viktig å være klar over at det kan være vanskelig å motta disse godene alene, da dette ofte er et gode som tilfaller alle ansatte i en bedrift. For 2008-kullet ser vi at det er en stor andel som ikke vet hvilke rettigheter de har ved foreldrepermisjon eller sykdom.

DET RUTINERTE 2009-KULLET

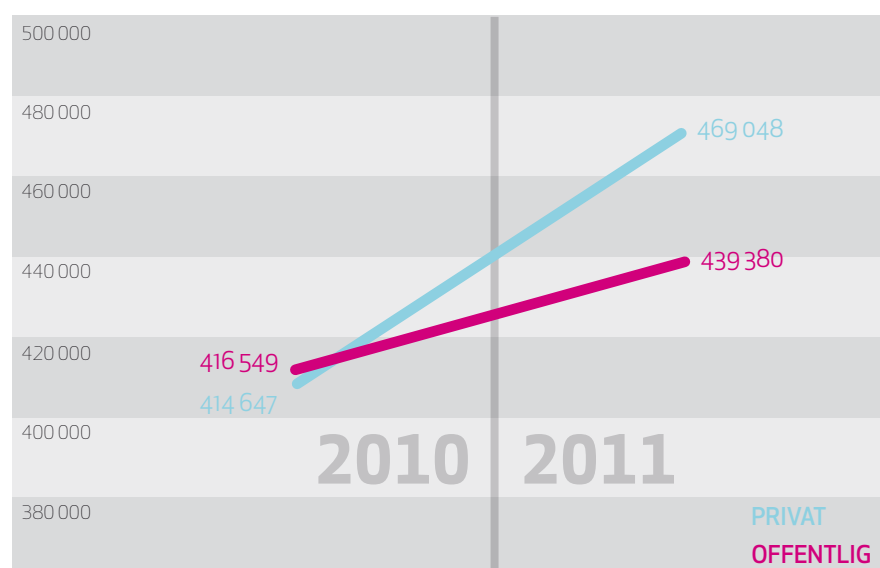
STILLINGS- TRINN 2009

Også kandidatene uteksaminert i 2009 har startet den raske karrierestigen, og vi ser at den prosentvise fordelingen blant våre respondenter på blant annet stillingstrinn 2 er 24 prosent, svakt lavere enn 2008-kullet, som har hatt ett år mer i arbeid.

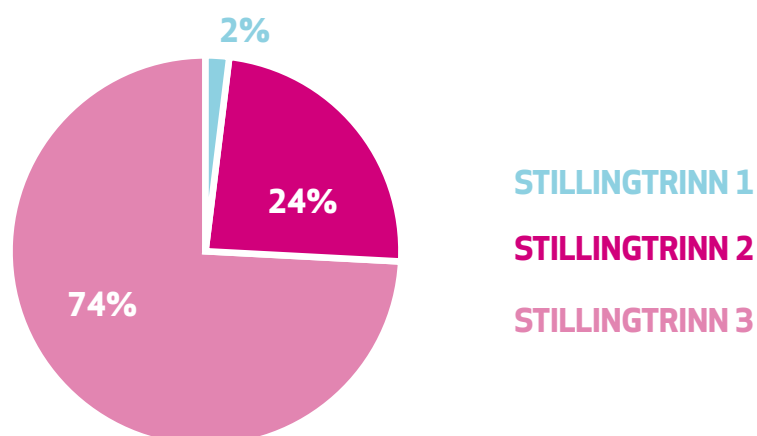
Tabell 9: Gjennomsnittlig årlig grunnlønn 2010 og 2011 (2009-kullet)

Årlig grunnlønn	2010	2011	Lønnsvekst
Privat	414 647,-	469 048,-	13 %
Offentlig	416 549,-	439 380,-	5,4 %

Tabell 10: Gjennomsnittlig årlig grunnlønn 2010 og 2011 (2009-kullet)

Tabell 11: Stillingstrinn (2009-kullet)

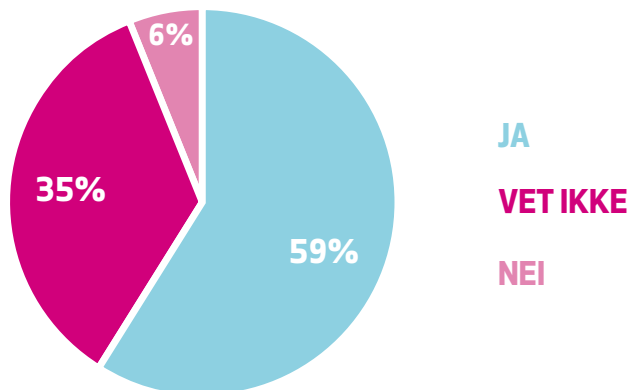

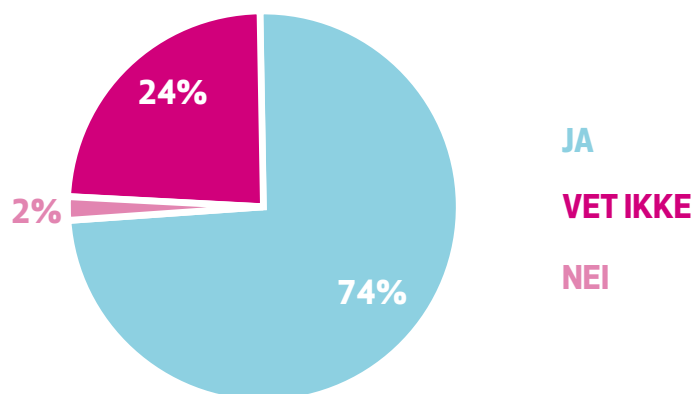
RETTIGHETER

Rettigheter ved langvarig sykdom og i forbindelse med foreldrepermisjon er et element mange unge i arbeid ikke tenker over når de signerer arbeidskontrakten. Er du likevel så uheldig å bli langvarig syk, eller så heldig å bli foreldre og blir borte fra jobb over en periode er det viktig å være klar over at de offentlige støtteordningene kun kompensere for inntektstap opp til folketrygdens grunnbeløp ganger seks, nærmere bestemt 475 296 kroner (NAV, 2011). Tjener du mer enn dette, og arbeidsgiver ikke dekker mellomlegget utgjør det et potensielt økonomisk tap. Tallene viser at gjennomsnittslønnen for kandidatene i både offentlig og privat sektor er over 6G, slik at dette er noe det er viktig å være oppmerksom på. På spørsmål om respondentene hadde full lønn ved sykdom og permisjon viser tallene at overraskende mange ikke vet om dette er tilfelle for dem.

Tabell 12: Betaler arbeidsgiver full lønn under foreldre og/eller adopsjonspermisjon (2009-kullet)

Tabell 13: Har du rett til full lønn ved sykdom (2009-kullet)

DET UERFARENDE 2010-KULLET

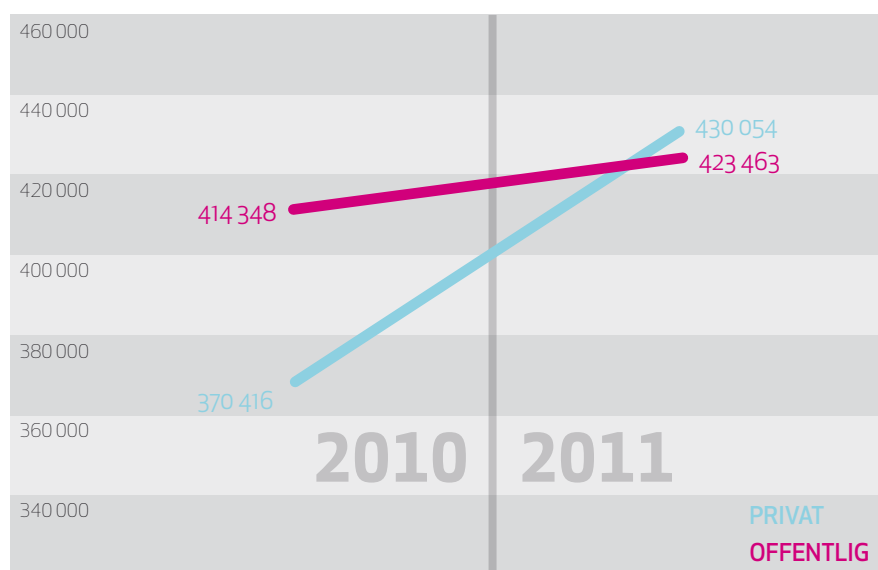
STILLINGS- TRINN 2010

Fordelingen på de forskjellige stillingstrinnene bekrefter en rask karrierestigning, med hele 17 prosent på stillingstrinn to, men hvor den største andelen ligger på stillingstrinn tre.

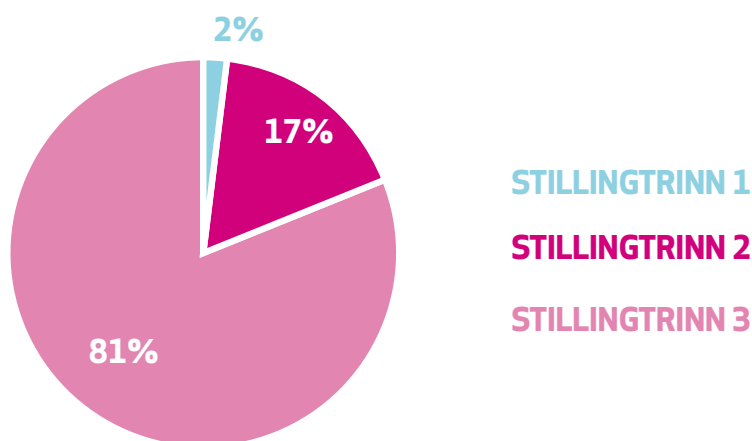
Tabell 14: Gjennomsnittlig årlig grunnlønn 2010 og 2011 (2010-kullet)

Årlig grunnlønn	2010	2011	Lønnsvekst
Privat	370 416,-	430 053,-	16,1 %
Offentlig	414 348,-	423 463,-	2,2 %

Tabell 15: Gjennomsnittlig årlig grunnlønn 2010 og 2011 (2010-kullet)

Tabell 16: Stillingstrinn (2010-kullet)

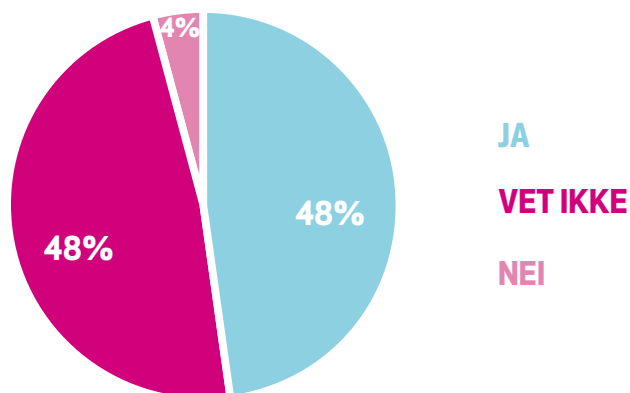

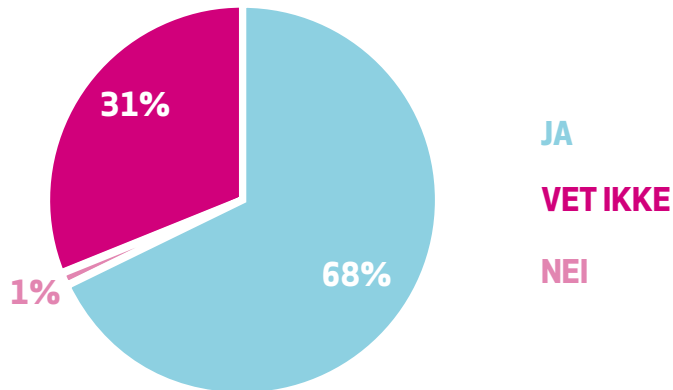
RETTIGHETER

Rettigheter ved langvarig sykdom og i forbindelse med foreldrepermisjon er et element mange unge i arbeid ikke tenker over når de signerer arbeidskontrakten. Er du likevel så uheldig å bli langvarig syk, eller så heldig å bli foreldre og blir borte fra jobb over en periode er det viktig å være klar over at de offentlige støtteordningene kun kompensere for inntektstap opp til folketrygdens grunnbeløp ganger seks, nærmere bestemt 475 296 kroner (NAV, 2011). Tjener du mer enn dette, og arbeidsgiver ikke dekker mellomlegget utgjør det et potensielt økonomisk tap. Tallene viser at gjennomsnittslønnen for kandidatene i både offentlig og privat sektor er over 6G, slik at dette er noe det er viktig å være oppmerksom på. På spørsmål om respondentene hadde full lønn ved sykdom og permisjon viser tallene at overraskende mange ikke vet om dette er tilfelle for dem.

Tabell 17: Betaler arbeidsgiver full lønn under svangerskaps-/adopsjonspermisjon (2010-kullet)

Tabell 18: Har du rett til full lønn ved sykdom (2010-kullet)

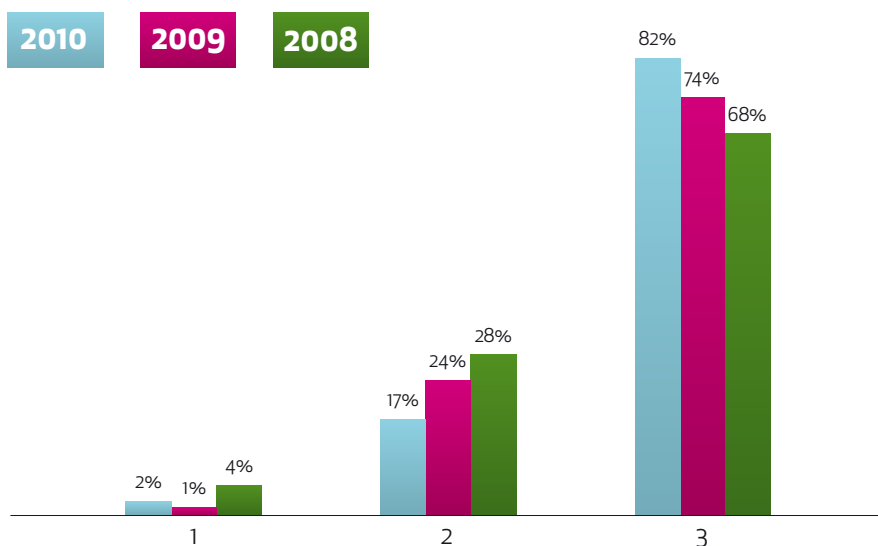

2010-kullet er i større grad enn både 2008 og 2009 kullet uvitende om de har full lønn ved svangerskaps-/adopsjonspermisjon eller sykdom. Spesielt gjelder dette svangerskaps-/adopsjonspermisjon hvor hele 48 prosent ikke vet om de har rett til full lønn i - en situasjon det rent statistisk er større sjanse for å komme i, enn langvarig sykdom. Det gjennomsnittlige lønnsnivået tilsier at det ikke vil være noe økonomisk tap forbundet med dette, men den raske lønnsstigningen tilsier at også 2010-kullet må bli mer bevisste på hvilke rettigheter de har i disse to tilfellene.

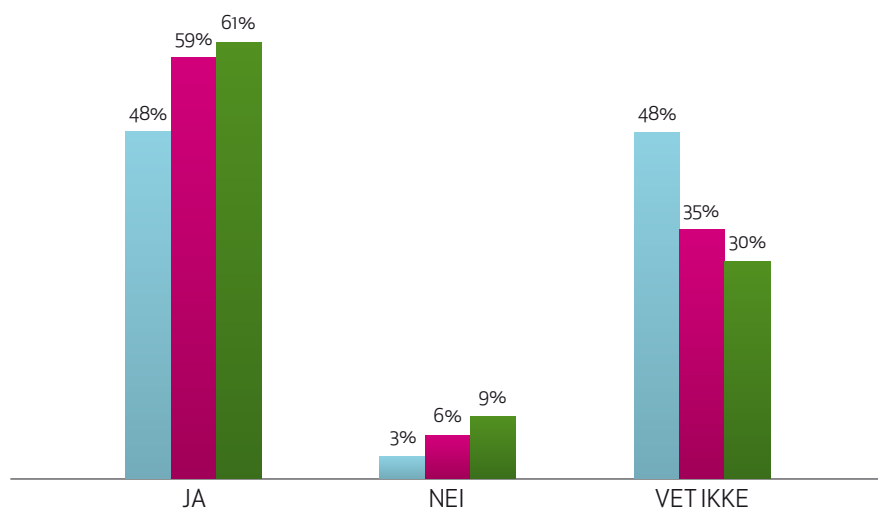
STILLINGS- TRINN 2010, 2009, 2008

Tabell 19: Stillingstrinn 2010, 2009 og 2008-kullene.

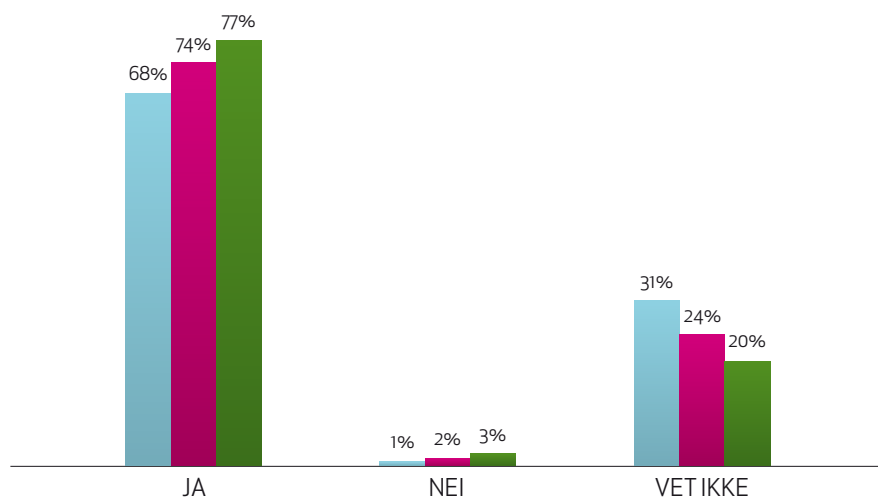

LØNN VED SVANGERSKAP

Tabell 20: Full lønn ved svangerskaps- og/eller adopsjonspermisjon. 2010, 2009 og 2008-kullet.

Tabell 21: Har du full lønn ved sykdom. 2010, 2009 og 2008-kullet.

HOVEDFUNN

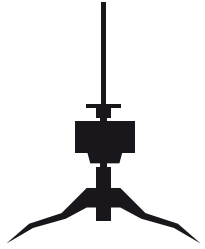
Finansdepartementet (2012). Nærmere om utviklingen i arbeidsmarkedet. Hentet 01.07.2012 fra: <http://www.statsbudsjettet.no/Statsbudsjettet-2012/Dokumenter/Budsjettdokumenter/Nasjonalbudsjettet-2010/Meld-St-1/56125/>

NAV (2011). Grunnbeløpet i Folketrygden. Hentet 01.07.2012 fra: <http://www.nav.no/Om+NAV/Satser+og+datoer/Grunnbel%C3%B8pet+%28G%29>

Statistisk Sentralbyrå (2011, 11 16). Lønna for banktilsette opp 5,7 prosent. Hentet 01.07.2012 fra: <http://www.ssb.no/emner/06/05/lonnfinans/>

AKSJE OG FONDSPARI

5 YH00 ▼ 3,2 DAX ▲ 2,7 AAPL ▲ 1,2 GOO

STUDENTGRUPPER

4

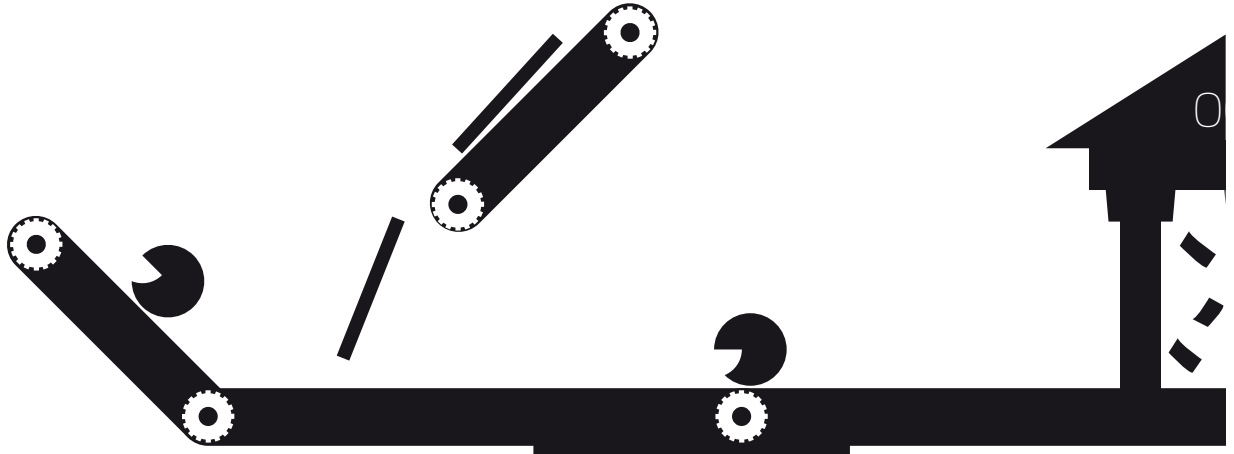
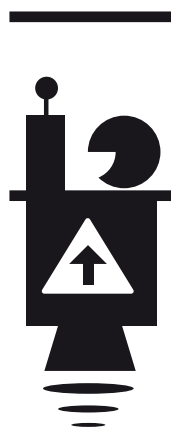
3

2

1

MAGMA EKSPRESS

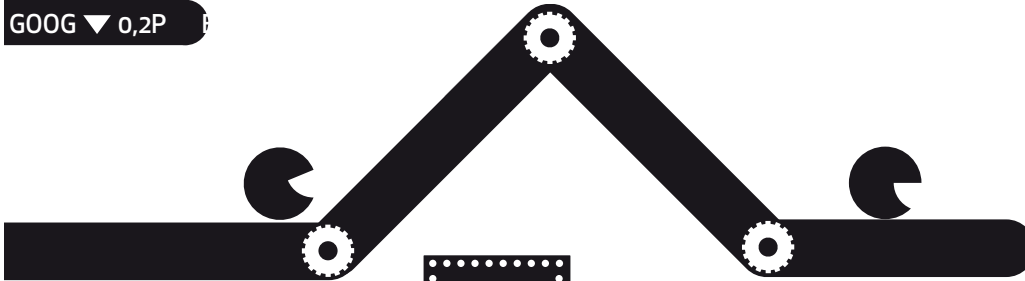
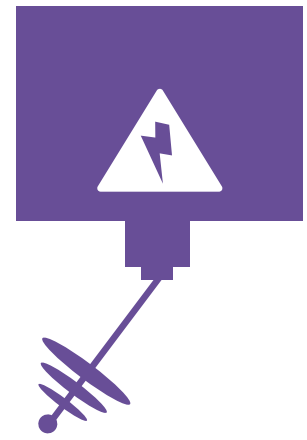
LEDERKILDEN.NO

JURIDISK RÅDGIVNING

RING

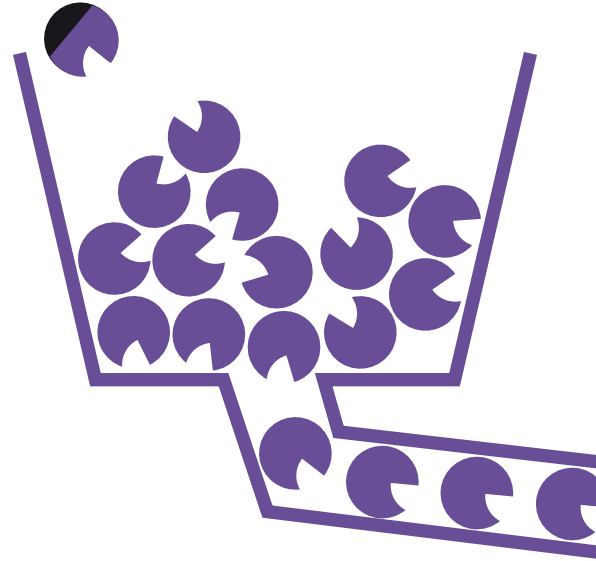
GOOG ▼ 0,2P

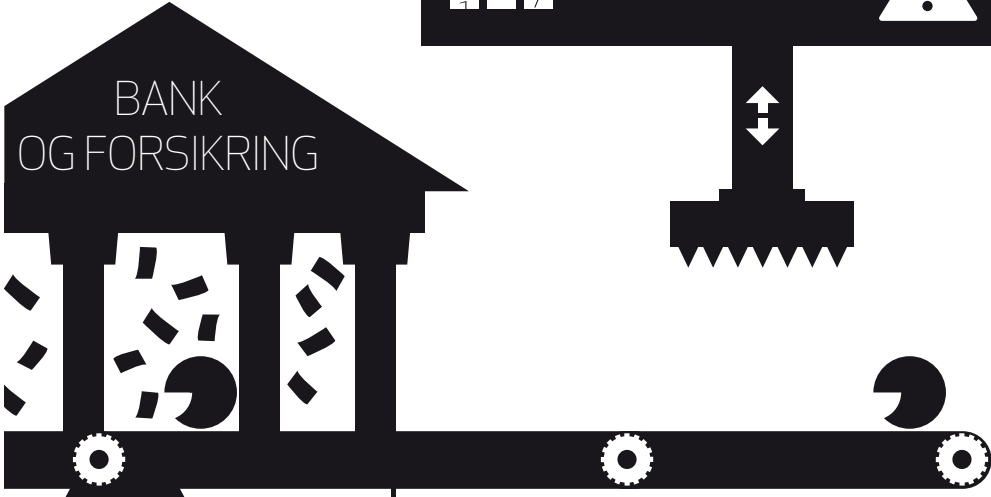
BANG!

0 9 7

PC-FORSIKRING

BANK OG FORSIKRING

STUDIE
KOMPENDIER

CV OG SØKNAD
GJENNOMGANG

